

STOWARZYSZENIE KSIĘGOWYCH W POLSCE
RADA NAUKOWA

ZESZYTY
TEORETYCZNE
RACHUNKOWOŚCI

Vol. 47, NUMER 2

WARSZAWA 2023

Spis treści / Contents

Anna Szychta, <i>Od Zespołu Redakcyjnego</i>	
– Editorial	7
Ewa Chrostowska, <i>Ocena kontynuacji działalności dokonana w raportach finansowych przez zarządy spółek giełdowych z sektora nieruchomości w Polsce w czasie pandemii COVID-19</i>	
– Going concern assessment made in financial reports by management boards of listed real estate companies in Poland during the COVID-19 pandemic	11
Iwona Franczak, <i>Instrumenty polityki rachunkowości wykorzystywane w kształtowaniu zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego w Polsce</i>	
– Accounting policy instruments used in the debt management of local government units in Poland	35
Arleta Szadziewska, Mariya Shygun, <i>Wykorzystywanie infografik do zarządzania wrażeniem w raportach niefinansowych spółek giełdowych w Polsce</i>	
– The use of infographics for impression management in the non-financial reports of listed companies in Poland	51
Paweł Szalacha, <i>Przychody z niezatwierdzonych roszczeń w sprawozdaniach finansowych polskich spółek budowlanych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie</i>	
– Revenue from unapproved claims in the financial statements of Polish construction companies listed on the Warsaw Stock Exchange	81
Beata Zyznarska-Dworczak, <i>Nadzór korporacyjny w zapewnianiu jakości sprawozdawczości finansowej i z zakresu rozwoju zrównoważonego w warunkach niepewności</i>	
– Corporate governance in ensuring the quality of financial and sustainability reporting in times of uncertainty	99
Z historii rachunkowości / Accounting history	
Sławomir Sojak, <i>Czy starożytni Rzymianie mieli księgowość podwójną?</i>	
Did the ancient Romans have double-entry bookkeeping?	121
Ze współpracy z zagranicą / International cooperation	
Marco Papa, Monika Wieczorek-Kosmala, Karolina Syty, <i>Does non-financial reporting regulation increase diversity and equal opportunity disclosures? Evidence from Poland</i>	
– Czy unijna dyrektywa w sprawie raportowania niefinansowego poprawiła ujawnienia dotyczące różnorodności? Studium dla Polski	141
W kierunku umiędzynarodowienia / Towards internationalization	
Paulina Szymanek, Anna Białek-Jaworska, <i>Does information asymmetry influence cash holding in the most liquid public companies in Poland?</i>	
– Czy asymetria informacji wpływa na rezerwy płynnościowe w najbardziej płynnych spółkach publicznych w Polsce?	161
Call for papers for the special issue of Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości (ZTR – The Theoretical Journal of Accounting) in 2024: Sustainable Development, Accounting and Accountants	181
Informacje dla autorów	187
Instructions for authors	201

Ocena kontynuacji działalności dokonana w raportach finansowych przez zarządy spółek giełdowych z sektora nieruchomości w Polsce w czasie pandemii COVID-19

EWA CHROSTOWSKA

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest odpowiedź na pytanie, ile spółek sektora nieruchomości mierzy się z problemami związanymi z kontynuacją działalności, identyfikacja niepewności mogących zagrozić ciągłości działania, szczególnie w czasie pandemii COVID-19, oraz ocena sposobu dokonania ujawnień w zakresie kontynuacji działalności.

Metodyka/podejście badawcze: Badaniem objęto raporty finansowe spółek sektora nieruchomości notowanych na rynku głównym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Zbadano 35 (spośród 40) raportów za pierwsze półrocze 2020 roku. Wykorzystano metodę analizy treści pełnych wersji części opisowych sprawozdań finansowych, raportów z przeglądu biegłego rewidenta oraz sprawozdań zarządu z działalności.

Wyniki: Sposób dokonywania ujawnień może stanowić wyzwanie dla interesariuszy. Kluczowe znaczenie ma zaprezentowana przez zarząd analiza sytuacji spółki wiążąca się ze znaczącymi osądami. Raporty z przeglądu mogą ułatwiać interpretację, szczególnie że sposób narracji, różnorodność szczegółowości i miejsca ujawnień utrudniają wnioskowanie. Pandemia COVID-19 wpłynęła na zakres ujawnień, nie zwiększając liczby podmiotów ujawniających niepewności.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Badanie ograniczono do opublikowanych, kompletnych półrocznych raportów spółek giełdowych jednego sektora, podlegających przeglądowi biegłego rewidenta. Problematykę ujawnień dotyczących kontynuacji działalności warto rozwinąć w przyszłych badaniach raportów rocznych różnych sektorów, szczególnie w kontekście kolejnych kryzysów gospodarczych, m. in. wojny w Ukrainie.

Oryginalność/wartość: Artykuł, będąc praktycznym studium ujawnień, jest pierwszą próbą oceny sposobu dokonywania ujawnień w zakresie kontynuacji działalności, obrazującym rolę znaczących osądów.

Słowa kluczowe: kontynuacja działalności, raporty finansowe, niepewność, ujawnienia, pandemia COVID-19, nieruchomości.

Abstract

Purpose: The objective of this article is to determine how many real estate entities have tackled going concern problems, to identify the going concern uncertainties disclosures, especially during the COVID-19 pandemic, and to assess the going concern disclosures that have been made.

Methodology/approach: The study involved the financial reports of real estate companies listed on the main market of the Warsaw Stock Exchange. 35 (out of 40) reports for the first half of 2020 were examined. The content of full versions of the descriptive parts of financial statements, reports on the auditor's review, and management comment letters were analyzed.

Findings: The way the disclosures are made can be a challenge. The management's analysis of the entity's situation involving significant judgments is of key importance. Reports on the auditor's review may facilitate interpretation, especially because the way narrative, the variety of detail, and the location of the disclosures make inference difficult.

The pandemic affected the scope of disclosures without increasing the number of entities disclosing uncertainties.

Research limitations/implications: The research was limited to published, complete, half-yearly reports of listed companies of one sector, subject to review by the auditor. The issue of going concern disclosures is worth developing in future research of annual reports of various sectors, especially in the context of successive economic crises, including the war in Ukraine.

Originality/value: As a practical study of disclosures, the article is the first empirical assessment of how going concern disclosures are made, revealing the role of significant judgments.

Keywords: going concern, financial reports, uncertainties, disclosure, COVID-19 pandemic, real estate.

Instrumenty polityki rachunkowości wykorzystywane w kształtowaniu zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego w Polsce

IWONA FRAN CZAK

Streszczenie

Cel: Podstawowym celem artykułu jest zbadanie, czy jednostki samorządu terytorialnego, korzystając z instrumentów polityki rachunkowości, kształtują dopuszczalny poziom zadłużenia.

Metodyka/podejście badawcze: Przeprowadzono analizę literatury przedmiotu oraz aktów prawnych. W części empirycznej artykułu zastosowano badanie ankietowe skierowane do skarbników i głównych księgowych jednostek samorządu terytorialnego. Metodyka badania oparta została na nieparametrycznych testach statystycznych. Zależność między zmiennymi w skali porządkowej zbadano za pomocą testu korelacji rang Spearmana. Istotność statystyczna różnic między rozkładem postrzeganej intensywności kształtowania zadłużenia a wybraną zmienną grupującą zbadana została za pomocą testu U Manna-Whitneya oraz testu Kruskala-Wallisa.

Wyniki: Przeprowadzone wnioskowanie statystyczne pozwoliło ustalić, że w opinii respondentów jednostki samorządu terytorialnego wykorzystują instrumenty polityki rachunkowości w kształtowaniu dopuszczalnego poziomu zadłużenia. Ponadto przeprowadzone testy statystyczne pozwoliły na wysunięcie wniosku, że postrzegana intensywność wykorzystania instrumentów polityki rachunkowości w kształtowaniu dopuszczalnego poziomu zadłużenia nie jest pochodną stopnia jednostki samorządu terytorialnego w podziale terytorialnym Polski.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Przeprowadzone badania mogą stać się przesłanką do dalszych badań mających na celu ocenę systemu rachunkowości w zakresie raportowania poziomu zadłużenia jednostek sektora finansów publicznych w Polsce.

Orginalność/wartość: zaprezentowane badania stanowią nowy pogląd na podejmowany w literaturze polskiej problem zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego.

Słowa kluczowe: rachunkowość budżetowa, zadłużenie, polityka rachunkowości, instrumenty polityki rachunkowości, kształtowanie wskaźników zadłużenia.

Abstract

Purpose: The main purpose of the study is to determine whether local government units use accounting policy instruments to manage a limited level of debt.

Methodology/approach: The article analyzes the literature on the subject and legal acts. In the empirical part, a survey addressed to treasurers and chief accountants of local government units was used. The research methodology was based on non-parametric statistical tests. The relationship between the variables on the ordinal scale was checked by Spearman's rank correlation test, and the statistical significance of differences between the distribution of the perceived intensity of debt management and the selected grouping variable was tested by the Mann-Whitney U test and the Kruskal-Wallis test.

Findings: Statistical inference made it possible to conclude that, in the respondents' opinion, local government units use accounting policy instruments to manage limited levels of debt. Moreover, the statistical tests allowed us to conclude that the perceived intensity of the use of accounting policy instruments in managing an acceptable level of debt is not a derivative of the degree of local government units in the territorial division of Poland.

Research limitations/implications: The research may become the basis for further research to assess the accounting system in terms of reporting the level of indebtedness of public finance sector entities in Poland.

Originality/value: The research provides a new look at the problem of the indebtedness of local government units in the Polish literature.

Keywords: budget accounting, debt, accounting policy, accounting policy instruments, debt ratio management.

Wykorzystywanie infografik do zarządzania wrażeniem w raportach niefinansowych spółek giełdowych w Polsce

ARLETA SZADZIEWSKA, MARIYA SHYGUN

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest identyfikacja czynników mających wpływ na zastosowanie infografik w raportach niefinansowych spółek publicznych działających w Polsce oraz ustalenie, czy taka forma przekazu informacji służy do zarządzania wrażeniem.

Metodyka/podejście badawcze: W pracy zastosowano następujące metody badawcze: analizę literatury oraz ilościową i jakościową analizę treści. Do weryfikacji hipotez badawczych wykorzystano test jednorodności chi-kwadrat oraz analizę korelacji rang Spearmana.

Wyniki: Na podstawie otrzymanych rezultatów stwierdzono, że spółki giełdowe wykorzystują infografiki w swoich raportach niefinansowych. Odnotowano też występowanie zależności między liczbą infografik prezentowanych w tego typu sprawozdaniach a formą raportu oraz uciążliwością środowiskową danego podmiotu. Weryfikacja hipotez potwierdziła również występowanie średniej dodatniej zależności między liczbą infografik a liczbą wskaźników GRI. Ponadto jakościowa analiza treści raportów niefinansowych wskazuje na wykorzystywanie w prezentowanych infografikach technik służących do podkreślania pozytywnych informacji na temat działań prowadzonych w spółkach.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Badania stanowią cenny wkład umożliwiając zrozumienie interesariuszom wykorzystania infografik do przekazywania informacji na temat prowadzonej w firmie działalności oraz możliwości ich upiększania. Badanie zostało ograniczone do wybranych branż i jednego okresu sprawozdawczego. Z tego powodu istnieje potrzeba prowadzenia dalszych prac mających na celu ustalenie, czy inne spółki giełdowe prezentują w swoich sprawozdaniach niefinansowych infografiki oraz czy są one stosowane do zarządzania wrażeniem.

Oryginalność/wartość: Artykuł jest pierwszą publikacją przedstawiającą, jak spółki giełdowe funkcjonujące w Polsce wykorzystują infografiki w swoich raportach niefinansowych. Poszerza on wiedzę na temat wizualizacji informacji w celu tworzeniu korzystnego dla interesariuszy wizerunku działalności biznesowej.

Słowa kluczowe: raportowanie niefinansowe, wizualizacja informacji, infografiki, zarządzanie wrazeniem.

Abstract

Purpose: The article aims to identify the factors that influence the use of infographics in non-financial reports and determine whether this form of information communication is exploited for impression management purposes.

Methodology/approach: The study employed the following research methods: analysis of the subject literature and quantitative and qualitative content analysis. The chi-square test of homogeneity and Spearman rank correlation analysis were used to verify the research hypotheses.

Findings: A relationship was noted between the number of infographics in such reports and the form of the report, as well as a given entity's environmental nuisance. The hypothesis verification also confirmed an average positive relationship between the number of infographics and the number of GRI indicators. The qualitative content analysis of non-financial reports indicated that the use of infographics is aimed at highlighting positive information about a company's activities.

Research limitations/implications: The research makes a valuable contribution by allowing stakeholders to understand how infographics are used to convey information on a company's operations, including its embellishment potential. Since the study was limited to selected industries and one reporting period, there is a need for further work to determine whether other listed companies include infographics in their non-financial reports and whether these techniques are used for impression management.

Originality/value: The article is the first to present the use of infographics by Polish listed companies in their non-financial reporting. It expands the knowledge of information visualization aimed at creating a favorable image of business operations in the eyes of stakeholders.

Keywords: non-financial reporting, information visualization, infographics, impression management.

Przychody z niezatwierdzonych roszczeń w sprawozdaniach finansowych polskich spółek budowlanych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie

PAWEŁ SZALACHA

Streszczenie

Cel: Roszczenia wykonawcy o zwiększenie wynagrodzenia to nierzadko spotykany element realizacji kontraktu budowlanego. Mimo ich niepewności oraz ryzyka oszacowania przyszłych wpływów z niezatwierdzonych roszczeń, standardy rachunkowości dopuszczają ujęcie ich jako przychody. Celem artykułu jest zaprezentowanie kryteriów ich ujmowania w księgach rachunkowych oraz zaproponowanie wykazu potrzebnych ujawnień i na tym tle przeprowadzenie oceny ujawnień przez polskie spółki budowlane.

Metodyka/podejście badawcze: Analiza literatury i regulacji z zakresu rachunkowości, w szczególności MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”. Przedmiotem badania empirycznego były roczne sprawozdania finansowe 27 polskich spółek budowlanych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Wyniki: Badanie pokazało, że rozpoznanie przychodów z niezatwierdzonych roszczeń wymaga istotnych ujawnień w notach objaśniających sprawozdania finansowego. Polskie spółki budowlane nie przedstawiają w sposób wystarczający potrzebnych informacji o takich przychodach i ich wpływie na sprawozdania finansowe. Zdecydowana większość spółek nie prezentuje żadnych ujawnień, a spółki ujawniające takie informacje nie zawsze pokazują kompletny zestaw potrzebnych ujawnień. Prezentowane dane są trudno porównywalne, gdyż zakres i miejsce ujawnień są niejednolite.

Oryginalność/wartość: Artykuł jest uzupełnieniem dorobku naukowego z zakresu sprawozdawczości finansowej podmiotów realizujących umowy o roboty budowlane. Zawarto w nim propozycję katalogu ujawnień o przychodach z niezatwierdzonych roszczeń oraz określono braki w ujawnieniach polskich spółek budowlanych.

Słowa kluczowe: kontrakty długoterminowe, sprawozdawczość finansowa, przychody, roszczenia, budownictwo.

Abstract

Purpose: A contractor's claims for increased remuneration frequently occur in construction projects. Despite their uncertainty and risk of estimating future cash inflows, accounting standards allow them to be recognized as revenues. The purpose of the article is to present the conditions for recognizing them as revenues and to propose a checklist of required disclosures. Against this background, the article evaluates the sufficiency of disclosures of Polish construction companies.

Methodology/approach: The analysis of the professional literature and accounting regulations, especially IFRS 15 „Revenues from Contracts with Customers”. The empirical research concentrated on yearly financial statements of 27 Polish construction companies listed on the Warsaw Stock Exchange.

Findings: The research showed that recognition of revenues from not yet approved claims requires significant disclosure. Polish construction companies do not present enough necessary information about such revenues or their impact on their financial statements. The vast majority of companies do not disclose any information. Those companies that do disclose such information do not always present the full scope of required disclosures, and the data presented are difficult to compare as their scope and where they are placed in the notes are not uniform.

Originality/value: The paper complements the scientific achievements in the financial reporting of companies that conduct long-term construction contracts. It proposes a checklist of required disclosures about revenues from not yet approved claims. It identifies a lack of required disclosure of Polish construction companies.

Keywords: long-term contracts, financial reporting, revenues, claims, construction.

Nadzór korporacyjny w zapewnianiu jakości sprawozdawczości finansowej i z zakresu rozwoju zrównoważonego w warunkach niepewności

BEATA ZYZNARSKA-DWORCZAK

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest ocena wpływu niepewności na sprawozdawczość finansową i dotyczącą zrównoważonego rozwoju oraz ocena wpływu mechanizmów nadzoru korporacyjnego na zapewnianie jakości sprawozdawczości w warunkach niepewności.

Metodyka/podejście badawcze: Główną metodą badawczą jest analiza piśmiennictwa naukowego i zawodowego. Do wnioskowania wykorzystano metodę analizy i syntezy.

Wyniki: Artykuł ukazuje kluczowe aspekty niepewności w sprawozdawczości finansowej i sprawozdawczości z zakresu rozwoju zrównoważonego przedsiębiorstw. Prezentuje wpływ zarówno niepewności nieodłącznej, jak i niepewności gospodarczej i biznesowej. Przedstawia interpretację wyników przeglądu badań empirycznych prezentowanych w literaturze przedmiotu dotyczącej możliwości wykorzystania mechanizmów nadzoru korporacyjnego w zapewnieniu jakości sprawozdawczości w warunkach niepewności. Artykuł wskazuje ryzyko sprawozdawczości oszukańczej jako konsekwencję warunków niepewności, a następnie ujawnia cechy instytucji i instrumentów nadzoru korporacyjnego wspierające ograniczanie tego ryzyka.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Artykuł nie zawiera szczegółowej analizy przesłanek legislacyjnych funkcjonowania mechanizmów nadzoru korporacyjnego. Wnioskowanie oparto na przedstawionych w literaturze wynikach badań empirycznych. Wskazane ograniczenia mogą wyznaczać ścieżkę przyszłych badań naukowych. Artykuł służy zrozumieniu możliwości wykorzystania mechanizmów nadzoru korporacyjnego w zapewnianiu jakości sprawozdawczości przedsiębiorstw w czasach niepewności, a jego implikacje mogą wesprzeć zarządzających, kontrolerów, audytorów, księgowych i organy regulacyjne.

Oryginalność/wartość: Z uwagi na brak wyczerpujących badań dotyczących podjętych w artykule zagadnień przyczynia się on do pomniejszenia luki poznawczej istniejącej w polskim piśmiennictwie naukowym.

Słowa kluczowe: COVID-19, ład korporacyjny, niepewność, pandemia, rachunkowość, sprawozdawczość finansowa, sprawozdawczość z zakresu rozwoju zrównoważonego.

Abstract

Purpose: The paper assesses the impact of uncertainty on financial and sustainability reporting. It also indicates the impact of corporate governance mechanisms in strengthening corporate reporting quality in times of uncertainty.

Methodology/approach: The main research method is the analysis of the scientific and professional literature. The method of analysis and synthesis was used for inference.

Findings: The article reveals key aspects of uncertainty in financial reporting and corporate sustainability reporting. It shows the impact of inherent uncertainty, as well as economic and business uncertainty. It interprets the empirical results presented in the literature on corporate governance mechanisms in ensuring corporate reporting quality in times of uncertainty. The article identifies the risk of fraudulent reporting as a consequence of uncertain conditions and reveals the features of corporate governance institutions and instruments that help mitigate this risk.

Research limitations/implications: The article does not contain a detailed analysis of the legislative premises for the functioning of corporate governance mechanisms. Inference unifies corporate governance systems and is based on empirical results presented in the literature. The limitations may set the path for future scientific research. The article explains the possibilities of using corporate governance mechanisms to ensure the quality of corporate reporting in times of uncertainty, and its implications may support managers, controllers, auditors, accountants and regulators.

Originality/value: Due to the lack of exhaustive research in the research area, the article reduces the cognitive gap in the Polish literature.

Keywords: COVID-19, corporate governance, uncertainty, pandemic, accounting, financial reporting, sustainability, sustainability reporting.

Czy starożytni Rzymianie mieli księgowość podwójną?

SŁAWOMIR SOJAK

Streszczenie

Cel: Celem głównym artykułu, zgodnie z jego tytułem, jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy starożytni Rzymianie stosowali metodę księgowości podwójnej. Celem pomocniczym – prezentacja szerokiej gamy słownictwa księgowego stosowanego przez Rzymian, które zostało później użyte przez kupców weneckich i Lukę Paciolo w *Traktacie o podwójnej księgowości* z 1494 roku i jest nadal stosowane.

Metodyka/podejście badawcze: W artykule zastosowano metodę wnioskowania dedukcyjnego na podstawie analizy literatury ekonomicznej, prawnej i historiograficznej na temat terminologii księgowej stosowanej w finansach państwowych i prywatnych Rzymian.

Wyniki: Przedstawiona w artykule terminologia mogłaby sugerować, że Rzymianie mieli wysoko rozwinięty system księgowości, wykorzystujący zasadę podwójnego zapisu. Tak jednak nie było, nie odnaleziono dotąd na to dowodów materialnych w postaci dokumentów księgowych: pojedynczych kont księgowych, powtarzanego zapisu przeciwstawnego, bilansów. Historycy rachunkowości i bankowości zdani są na analizę źródeł historycznych wtórnych między innymi literatury prawnej z przebiegu procesów sądowych, w których głównym dowodem w sprawie były księgi rachunkowe. Jednym z takich procesów, najlepiej opisanym w literaturze, był proces między współnikami Fanniuszem a Roscjuszem, w którym obrońcą Roscjusza był Cynceron. W artykule wskazano, że z mowa obrończa Cyncerona nie dowodzi istnienia w Rzymie podwójnej księgowości. Zastanawiając się nad przyczynami braku podwójnego zapisu, przedstawiono argumenty De Ste. Croix, wśród których najważniejszy był system notacji liczbowej rzymskiej (I, V, X, L, C, M), który nie „wymuszał” zapisów księgowych w kolumnach. Czynił to dopiero system notacji cyfr arabskich, co szybko przełożyło się na przeciwstawny zapis podwójny.

Ograniczenia badawcze: Brak zachowanych dokumentów źródłowych, konieczność posilkowania się literaturą prawną.

Oryginalność/wartość: W artykule dowiedziono, że zapisu podwójnego: jeśli *Wn*, to także *Ma* nie da się umiejscowić w starożytnym Rzymie. Artykuł ten daje jednak czytelnikowi wyobrażenie o bogactwie terminologii księgowo-finansowej Rzymu przełomu epok.

Słowa kluczowe: księgi rachunkowe, Starożytny Rzym, Cynceron, Roscjusz Gallus Kwintus, rzymska notacja liczbową.

Abstract

Purpose: The main purpose of the article is to establish whether the ancient Romans used double-entry bookkeeping. The secondary aim is to present a wide range of accounting vocabulary used by the Romans, which was later used by Venetian merchants and Luca Pacioli in the 1494 treatise on double-entry bookkeeping and which is still in use today.

Methodology/approach: The paper uses a deductive inference method based on an analysis of the economic, legal, and historiographical literature on the accounting vocabulary used in the state and private finances of the Romans.

Findings: Although the terminology presented in the article suggests that the Romans had a highly developed accounting system using the principle of double entry, this was not the case. No material evidence of this has been found in accounting documents, such

as single accounting records, repeated counter entries or balance sheets. Historians of accounting and banking rely on the analysis of secondary historical sources, such as legal literature that documents the course of trials in which account books were the main evidence. One trial that was fully described in the literature was between the partners Fannius and Roscius, in which Cicero was the defender of Roscius. The article demonstrates that Cicero's defense speech does not prove the existence of double-accounting in Rome. Reflecting on the reasons for the absence of double-entry bookkeeping, the author presents de Ste. Croix's arguments, the most important of which was the Roman numerical notation system (I, V, X, L, C, M) did not 'force' bookkeeping entries into columns. This was only done by the Arabic numeral notation system, which quickly translated into the opposite double notation.

Research limitations: The lack of surviving documents and a need to rely on legal literature.

Originality/value: The article proves that the double notation – the debit/credit convention – cannot be ascribed to ancient Rome. However, the article informs the reader about the richness of the accounting and financial terminology of Rome at the turn of the era.

Keywords: account books, Ancient Rome, Cicero, Roscius Gallus Quintus, Roman numerical notation.

Ze współpracy z zagranicą / International cooperation

Does non-financial reporting regulation increase diversity and equal opportunity disclosures? Evidence from Poland

MARCO PAPA, MONIKA WIECZOREK-KOSMALA, KAROLINA SYTY

Abstract

Purpose: The main aim of our study is to verify whether the implementation of non-financial reporting regulations, following the adoption of Directive 2014/95/EU, increased disclosures on diversity and equal opportunities in Polish listed firms. We study whether the diversity and equal opportunities disclosures differ significantly if we compare the information presented in companies' non-financial reports in the pre-Directive period (2016) and the post-Directive period (2018).

Methodology/approach: Guided by Clarkson et al. (2008), as well as by the Global Reporting Initiative (GRI) standards, we have applied manual content analysis, using the coding scheme that is useful in capturing the types of disclosures. We implement Wilcoxon signed ranks test to verify the statistical significance of the differences between the diversity and equal opportunities disclosures in the pre- and post-Directive periods.

Findings: Our evidence suggests that disclosures on diversity and equal opportunities in Poland significantly increased after the implementation of the Directive, but the patterns of the prevalence of disclosure types have remained stable.

Research limitations/implications: This evidence is provided for a relatively small sample of Polish listed firms (N=19) that issued CSR/sustainability reports in 2016 and 2018, which could be considered a limitation of our study. Nevertheless, our study has practical implications within the impacts of the regulatory framework of companies' reporting schemes, as far as diversity and equal opportunities (DEO) disclosures are concerned.

Originality/value: Our evidence fills an important gap within the studies that review the implementation of the Directive in developing European economies. At the same time, it provides evidence within the emerging field of studies that compare the various types of disclosures before and after the implementation of the EU Directive, which is relevant for revising the impact of regulatory frameworks on non-financial reporting.

Keywords: diversity and equal opportunities, disclosures, non-financial reporting, Poland, developing economies.

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest ocena skutków wdrożenia dyrektywy dotyczącej raportowania niefinansowego (Dyrektywa 2014/95/EU) w zakresie poprawy ujawnień odnoszących się do różnorodności w polskich spółkach giełdowych. Badaniu poddano, czy ujawnienia dotyczące różnorodności w 2018 roku różnią się na poziomie istotnym statystycznie od ujawnień w 2016 roku (czyli odpowiednio po i przed wejściem Dyrektywy w życie).

Metodyka/podejście badawcze: W badaniach zastosowano metodę analizy treści. Autorski arkusz do manualnego kodowania danych oparto na koncepcji zaproponowanej przez Clarksona i. in. (2008) oraz treści standardów GRI (Global Reporting Initiative) dla zbadania różnych typów ujawnień. W badaniach zastosowano test Wilcoxon'a (kolejności rang) dla porównania statystycznej istotności różnic ujawnień dotyczących różnorodności dla obserwacji przed i po wdrożeniu Dyrektywy.

Wyniki: Badania wykazały, że ujawnienia odnoszące się do różnorodności znacznie się poprawiły po wdrożeniu Dyrektywy, lecz wzorce typów ujawnień pozostały takie same.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Badania przeprowadzono na relatywnie małej próbie, ale obejmującej wszystkie polskie spółki giełdowe, które opublikowały raporty niefinansowe przed i po wdrożeniu Dyrektywy (N=19). Badania mają praktyczne znaczenie dla oceny wpływu obowiązku ujawnień na zakres i schematy raportowania konkretnych informacji (tu: dotyczących różnorodności)

Oryginalność/wartość: Artykuł uzupełnia ważną lukę badawczą w zakresie wpływu wdrożenia regulacji w sprawie raportowania niefinansowego w mniej rozwiniętych krajach europejskich. Stanowi także ważny wkład w relatywnie nowy strumień badań porównujących zakres ujawnień (dotyczących różnorodności) w okresie przed i po wdrożeniu dyrektywy.

Słowa kluczowe: różnorodność, ujawnienia, raportowanie niefinansowe, Polska, gospodarki rozwijające się.

W kierunku umiędzynarodowienia / Towards internationalization

Does information asymmetry influence cash holding in the most liquid public companies in Poland?

PAULINA SZYMANEK, ANNA BIAŁEK-JAWORSKA

Abstract

Purpose: This paper analyses the relationship between information asymmetry and the cash hoarded by companies listed on the Warsaw Stock Exchange (WSE).

Methodology/approach: We applied the Ordinary Least Squares approach to cross-sectional data of the 212 most liquid public companies for which data on bid-ask spread was available.

Findings: We show that companies with greater information asymmetry hold more cash, confirming the investment opportunities hypothesis. The average bid-ask spread negatively impacts cash reserves, no matter the character of discretionary accruals. Net working capital and cash flow to non-cash asset ratios positively affect cash holdings, in contrast to the debt ratio. The results show that the costs of monitoring managers are lower than information asymmetry costs in Poland and suggest that holding more cash is more beneficial than going into debt. The default risk or the threat of borrowing costs rising in turbulent times is worse than a loss due to keeping cash.

Research limitations/implications: Research limitations concern cross-sectional data only for one year – 2017.

Originality/value: Our paper is the first study of the relationship between information asymmetry and cash holdings for the transition economy. The novelty of our research is also the use of a different approach to measure information asymmetry in the Polish capital market.

Keywords: information asymmetry; cash holdings; Poland; accruals, bid-ask spread.

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest analiza zależności między asymetrią informacji a gromadzeniem środków pieniężnych przez spółki notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Metodyka/podejście badawcze: Zastosowano Metodę Najmniejszych Kwadratów do analizy danych przekrojowych 212 najbardziej płynnych spółek publicznych, dla których dostępne były dane o *spread bid-ask*.

Wyniki: Pokazano, że spółki o większej asymetrii informacji posiadają więcej środków pieniężnych, potwierdzając hipotezę o możliwościach inwestycyjnych. Średni *bid-ask spread* negatywnie wpływa na rezerwy środków pieniężnych, niezależnie od charakteru uznaniowych różnic memoriałowych. Kapitał obrotowy netto oraz wskaźnik przepływów pieniężnych do aktywów niegotówkowych pozytywnie wpływają na zasoby środków pieniężnych, w przeciwieństwie do wskaźnika zadłużenia. Wyniki pokazują, że koszty monitoringu menedżerów są w Polsce niższe niż koszty asymetrii informacji. Sugerują one, że posiadanie większych zasobów środków pieniężnych jest korzystniejsze niż zadłużanie się. Ryzyko niewykonania zobowiązania lub ryzyko wzrostu kosztów kredytu w burzliwych czasach są bardziej szkodliwe niż straty z powodu utrzymywania gotówki.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Badanie zostało przeprowadzone na danych przekrojowych, tylko dla jednego okresu – 2017 roku.

Oryginalność/wartość: Artykuł jest pierwszym opracowaniem zależności między asymetrią informacji i rezerwami płynności dla gospodarki w okresie transformacji. Nowością w badaniu jest również wykorzystanie wieloaspektowego podejścia do pomiaru asymetrii informacji na polskim rynku kapitałowym.

Słowa kluczowe: asymetria informacji, rezerwy płynnościowe, Polska, rezerwy, bid-ask spread.